

**KWESTIE NAUKOWEGO I METODOLOGICZNEGO WSPARCIA
BADAŃ W DZIEDZINIE STOSUNKÓW PAŃSTWO-KOŚCIÓŁ
ORAZ ETNOPOLITYKI W SYSTEMIE NARODOWEJ AKADEMII
ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ PRZY PREZYDENCIE UKRAINY**

Artykuł zajmuje się problematyką dalszego wsparcia badań naukowych w dziedzinie stosunków państwo-kościół oraz etnonacjonalnej polityki, w tym w systemu Narodowej Akademii Administracji Publicznej przy Prezydencie Ukrainy.

Autor zakłada, że wsparcie stosunków państwo-kościół, formacja i wdrażanie krajowej polityki etnonacjonalnej jest jednym z najważniejszych elementów humanitarnej polityki państwa.

Powyższe wymaga konieczności zapewnienia niezbędnego wsparcia dalszych badań naukowych w zakresie tych złożonych relacji w celu zapewnienia efektywnego zarządzania w tych dziedzinach.

Jednak, zdaniem autora, proces badania stosunków kościelno-państwowych i polityki etnonacjonalnej z punktu widzenia ich aspektu zarządzania publicznego jest daleki od zakończenia, co wymaga jego odpowiedniego wsparcia naukowego.

Na podstawie doświadczeń krajowych i zagranicznych autora przedstawia konkretne propozycje.

J. Reszetnikow
*doktor nauk
filozoficznych,
doktorant katedry polityki
socjalnej i humanitarnej
Narodowej Akademii
Administracji Publicznej
przy Prezydencie Ukrainy
(m. Kijów, Ukraina)*

Słowa kluczowe: relacje państwo-kościół, polityka etnonacjonalna, ustawodawstwo, Narodowa Akademia Administracji Publicznej, wsparcie naukowe i metodologiczne.

**THE QUESTION OF SCIENTIFICALLY-METHODICAL PROVIDING OF RESEARCHES IN
AREA OF STATE-CHURCH RELATIONS AND ETHNO-NATIONAL POLITICS IN THE
SYSTEM OF THE NATIONAL ACADEMY OF PUBLIC ADMINISTRATION, THE PRESIDENT
OF UKRAINE**

Annotation: The article is devoted to consideration of the issues of further provision of scientific researches in the field of State-Church relations and ethno-national policy, in particular in the system of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine.

The author assumes that the provision and implementation of State-Church relations, formation and implementation of public ethno-national policy are important elements of humanitarian government policy.

The above-mentioned issues stipulates the necessity of proper provision of further scientific researches in the field of the specified complex of relations with the purpose of efficient public administration provision in the specified fields.

Simultaneously, in the author's opinion, the process of research of State-Church relations and ethno-national policy in terms of their public and administrative aspect is far from being completed, which requires its proper scientific provision.

The author expresses the specific proposals on the basis of study of national and foreign experience.

Keywords: State-Church relations, ethno-national politics, legislation, National Academy for Public Administration, scientifically-methodical providing.

ЩОДО НАУКОВОГО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ У СФЕРІ ДЕРЖАВНО-КОНФЕСІЙНИХ ВІДНОСИН ТА ЕТНОПОЛІТИКИ У СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ

Стаття присвячена розгляду питань подальшого забезпечення наукових досліджень у сфері державно-конфесійних відносин та етнонаціональної політики, зокрема у системі Національної академії державного управління при Президентові України.

Автор виходить з того, що забезпечення та реалізація державно-конфесійних відносин, формування і реалізація державної етнонаціональної політики є одними з важливих елементів гуманітарної політики держави.

Зазначене обумовлює необхідність належного забезпечення подальших наукових досліджень у сфері вказаного комплексу відносин з метою забезпечення ефективного державного управління у вказаних сферах.

Водночас, на думку автора, процес дослідження державно-конфесійних відносин та етнонаціональної політики з точки зору їхнього державно-управлінського аспекту є далеким від завершення, що викликає необхідність його належного наукового забезпечення.

На основі вивчення вітчизняного та закордонного досвіду автором висловлюються конкретні пропозиції.

Ключові слова: державно-конфесійні відносини, етнонаціональна політика, законодавство, Національна академія державного управління, науково-методичне забезпечення.

Постановка проблеми. Актуальність. Забезпечення та реалізація державно-конфесійних відносин, формування і реалізація державної етнонаціональної політики є одними з важливих елементів гуманітарної політики держави, а відповідна діяльність органів державної влади є частиною реалізації гуманітарних функцій державного управління [4, С. 37].

Демократизація громадського життя, утвердження ідеологічного і політичного плюралізму не лише призвели до підвищення ролі релігійних організацій у житті сучасного українського суспільства, але й природно викликали необхідність відмови від попередньої радянської моделі державної політики щодо релігії і церкви, пошуку нових підходів до питань формування й організаційно-правового забезпечення взаємовідносин між державою і релігійними організаціями з урахуванням наявного світового, зокрема європейського, досвіду у зазначеній сфері. Відтак, питання оптимізації державно-конфесійних відносин в Україні належать до пріоритетів як у діяльності органів державної влади, так і релігійних організацій та суспільства. Враховуючи зазначене, питання регулювання державно-конфесійних відносин є і повинні надалі залишатися невід'ємною складовою державної політики України.

Вказане вимагає визначення оптимальної моделі подальшого розвитку вказаного комплексу відносин з урахуванням вітчизняних особливостей і реалій, яка сприятиме подальшій гармонізації відносин між державою і церквою, та подальшого забезпечення формування такої моделі на державно-управлінському і нормативно-правовому рівнях.

Так, формування вказаної моделі викликає необхідність переосмислення державно-правових аспектів державно-конфесійних відносин, розробки їх нової правової бази з урахуванням світового досвіду і практики реалізації прав і свобод людини, зокрема права на свободу совісті. У зв'язку з цим об'єктивно виникає потреба у розробленні нових законодавчих актів з метою врегулювання взаємовідносини держави і релігійних організацій у різних сферах. Разом з тим, на сьогодні в Україні відсутня ухвалена на державному рівні концепція розвитку зазначених відносин, яка б мала служити дороговказом для такої законотворчої роботи, задавала б вектор удосконалення нормативної бази державно-конфесійних відносин.

Зазначене обумовлює необхідність належного забезпечення подальших наукових досліджень у сфері державно-конфесійних відносин, формулювання на основі такого аналізу пропозицій щодо шляхів і напрямів подальшого вдосконалення і розвитку комплексу вказаних відносин в Україні з урахуванням вітчизняного досвіду і реалій з метою забезпечення ефективного державного управління у вказаній сфері.

З іншого боку, з метою забезпечення подальшого сталого розвитку Української держави необхідно враховувати не лише її поліконфесійність, але й поліетнічність, що ставить на порядок денний завдання належного наукового забезпечення формування та подальшої реалізації державної етнонаціональної політики в Україні.

Так, на думку учасників парламентських слухань на тему «Роль, значення та вплив громадянського суспільства на формування етнонаціональної політики єдності в Україні», що відбулись 11 березня 2015 р., сучасна етнонаціональна політика покликана консолідувати суспільство шляхом забезпечення рівності прав громадян України всіх національностей. За таких умов проблемні питання державної етнонаціональної політики потребують виваженого підходу до розроблення механізмів їх вирішення. Концепція етнонаціональної політики має спиратися на науковий доробок вітчизняних вчених [5].

Аналіз останніх джерел і публікацій. Засадничі принципи, методологія, а також наукові напрацювання у сфері дослідження питань державно-конфесійних відносин та етнонаціональної політики у рамках науки державного управління містяться у роботах українських науковців В.Троцинського, В.Скуратівського, М.Пірен, В.Бондаренка, А.Попка, Е.Лібанової, П.Надолішнього, Ю.Кальниша, Т.Сенюшкіної тощо. З російських науковців у цьому контексті слід насамперед виділити М.Трофимчука – багаторічного завідуючого кафедрою релігієзнавства Російської академії державної служби при Президенті Російської Федерації, яка постала у структурі академії в значній мірі дякуючи його зусиллям, К.В.Калініну – ідейного натхненника відтворення кафедри національних відносин у структурі зазначеної академії, В.Ю.Зоріна тощо. Водночас є очевидним, що процес дослідження державно-конфесійних відносин та етнонаціональної політики з точки зору їхнього державно-управлінського аспекту є далеким від завершення, що викликає необхідність його належного наукового забезпечення, зокрема з метою подальшого аналізу вказаного комплексу відносин, формулювання науково обґрунтованих концепцій їхнього розвитку в Україні з точки зору науки державного управління.

Виклад основного матеріалу. У проекті резолюції круглого столу «Державно-церковні та міжконфесійні відносини в умовах сучасних трансформаційних процесів в Україні», що відбувся в Національній академії державного управління при Президентові України 13 травня 2015 року, учасниками заходу слушно було висловлено низку рекомендацій, спрямованих на більш ефективне використання наукового потенціалу НАДУ у процесі формування державної етнонаціональної політики та політики у сфері державно-конфесійних відносин, зокрема:

- активно залучати науковців Національної академії державного управління при Президентові України до підготовки державних документів стратегічного спрямування, зокрема Щорічних послань Президента України, виходячи з передбаченого Указом Президента України «Питання реформування Національної академії державного управління при Президентові України» розвитку Національної академії як провідної науково-дослідної інституції в науковій галузі «Державне управління»;

- фахівцям у сфері державного управління брати активну участь у вдосконаленні законодавства в сфері міжнаціональних та державно-конфесійних відносин з урахуванням міжнародних стандартів і зобов'язань України;

- налагодити конструктивну співпрацю та наукове забезпечення діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади, відповідальних за реалізацію державної політики у сфері державно-конфесійних відносин в Україні;

- забезпечити підготовку й видання навчально-методичної літератури з питань державно-конфесійних відносин;

- продовжити наукові дослідження у сфері забезпечення свободи совісті, оптимізації державно-конфесійних відносин; заснувати в структурі Національної академії державного управління при Президентові України мережу дослідницьких центрів і груп з питань державно-конфесійних відносин;

- фахівцям Національної академії, опрацювавши пропозиції щодо подальшої гармонізації державно-конфесійних відносин, взяти активну участь у розробленні на основі вивчення й аналізу вітчизняного і закордонного досвіду проекту Концепції розвитку державно-конфесійних відносин в Україні, як основи для подальшого удосконалення українського законодавства про свободу совісті та релігійні організації;

- сприяти узагальненню та поширенню досвіду функціонування ефективних механізмів забезпечення співпраці між державою і церквою, зокрема громадських рад з питань співпраці з церквами і релігійними організаціями при центральних органах виконавчої влади та міжконфесійних дорадчо-консультативних органів при обласних (міських) державних адміністраціях;

- забезпечити викладання в процесі підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців навчальних курсів з питань державно-конфесійних і міжконфесійних відносин;

- запровадити практику проведення зустрічей студентів Національної академії державного управління при Президентові України з керівниками релігійних організацій;

- сприяти активізації процесу міжконфесійного діалогу шляхом проведення відповідних конференцій, круглих столів, семінарів, інших наукових заходів за участю релігійних діячів, науковців, представників органів влади і місцевого самоврядування, громадських організацій і засобів масової інформації [6].

Є очевидним, що реалізація зазначених пропозицій сприяла б подальшій гармонізації міжнаціональних, державно-конфесійних і міжконфесійних відносин в Україні, утвердженню міжетнічного та міжрелігійного діалогу й культури толерантності в суспільстві, практичному розв'язанню проблемних питань у сфері етнополітики та забезпечення свободи совісті.

Водночас реалізація поставлених завдань об'єктивно вимагає організаційно-інституційного забезпечення їхнього виконання, зокрема, консолідації наявного наукового потенціалу НАДУ у цій сфері, фахівців із визначеної проблематики.

Слід відзначити, що в структурі Академії традиційно здійснюється активний науковий пошук з питань державно-конфесійних відносин та етнонаціональної політики. Так, зокрема, впродовж 2001 – 2012 рр. в НАДУ за результатами відповідних наукових досліджень було захищено низку дисертацій на здобуття наукових ступенів з державного управління на наступну тематику: «Пріоритетні напрями, шляхи реалізації і перспективи державної політики України в галузі релігійно-церковного життя» (Ю.Кальниш, 2001 р.), «Управління процесом реституції церковної власності в умовах сучасного українського суспільства» (Т.Тесля, 2002 р.), «Шляхи та механізми вдосконалення державно-церковних відносин в Україні (на прикладі новітніх релігійних об'єднань)» (В.Петрик, 2004 р.), «Механізми взаємодії держави та церкви в Україні» (І.Рябко, 2009 р.), «Державна політика щодо релігії та Церкви: порівняльний аналіз українського і російського досвіду» (Р.Небожук, 2010 р.), «Інституціоналізація державно-церковних відносин в Україні: історико-управлінський аспект» (У.Хаварівський, 2011 р.), «Духовно-ціннісна взаємодія держави і Української Православної Церкви» (В.Малюська, 2012 р.), «Вплив відносин держави і провідних християнських церков на процеси державотворення в Україні (XX і поч. XXI ст.)» (С.Онищук).

В нинішній час з проблематики державно-конфесійних відносин в структурі НАДУ виконуються дисертаційні дослідження на наступну тематику: «Державно-церковні відносини як об'єкт державного регулювання», «Взаємодія органів публічного управління та релігійних громад: організаційно-управлінський аспект», «Механізми взаємодії держави і церкви в побудові громадянського суспільства», «Механізм соціального партнерства держави та церкви у сфері охорони здоров'я в Україні», «Соціальна політика церкви у

сучасному суспільстві», «Державна політика забезпечення демократизації релігійного життя в Україні», «Теоретико-методологічні основи розвитку державно-церковних відносин в Україні», «Публічне адміністрування в системі державно-церковних відносин», «Порівняльний аналіз світових моделей державно-конфесійних відносин» та інші.

Так само захищені дисертаційні дослідження з різних аспектів державної етнонаціональної політики, зокрема: «Етнонаціональний аспект адміністративної реформи в Україні (теоретико-методологічний аналіз)» (П.Надолішній, 1999 р.), «Державні механізми управління етнічними конфліктами» (Т.Сенюшкіна, 2007 р.), «Механізми реалізації державної етнонаціональної політики щодо національних меншин України: регіональний аспект» (І.Попова, 2007 р.) та «Державні механізми запобігання та врегулювання етнополітичних конфліктів» (Т.Запорожець, 2013 р.); виконуються – «Етнополітична конфліктологія та концептуальне моделювання соціальних процесів в умовах транзиції системи державного управління», «Взаємодія національних меншин з органами місцевого самоврядування» та «Поєднання загальнонаціональних пріоритетів та регіональних особливостей як практична проблема державного управління етнонаціональним розвитком» та інші.

Водночас звертає на себе певна розпорошеність вказаних наукових досліджень, що впливає на їхнє науково-методичне забезпечення, призводить до певного дублювання тематики наукового пошуку тощо. При цьому мова йде не лише про те, що вказані наукові роботи виконуються як безпосередньо в НАДУ, так і в її регіональних підрозділах, але й про те, що навіть у самій Академії такі дослідження здійснюються на багатьох кафедрах, зокрема: соціальної і гуманітарної політики, державної політики та управління політичними процесами, філософії і методології державного управління, державного управління і менеджменту, національної безпеки, управління суспільним розвитком, а також на базі Інституту проблем державного управління та місцевого самоврядування.

Відтак постає питання доцільності забезпечення більшої концентрації зусиль з метою забезпечення подальшого підвищення якості наукових досліджень, формування їхнього перспективного плану шляхом визначення напрямків, що потребують ретельного наукового опрацювання тощо.

Слід відзначити, що певний досвід такої наукової концентрації наявний на сьогодні в Російській академії народного господарства і державної служби при Президенті Російської Федерації, де в структурі Міжнародного інституту державної служби і управління функціонує кафедра державно-конфесійних відносин, а в структурі Інституту державної служби і управління персоналом – кафедра національних і федеративних відносин.

Так, створення кафедри державно-конфесійних відносин було обумовлено усвідомленням ролі релігії та релігійних об'єднань у житті суспільства, необхідністю наукового обґрунтування політики держави у сфері свободи совісті і підготовки висококваліфікованих кадрів для реалізації такої політики, забезпечення координаційно-методологічного та інформаційно-аналітичного супроводу діяльності органів державної влади з питань державно-конфесійних відносин тощо. Одним із завдань кафедри є забезпечення підвищення кваліфікації співробітників органів влади, задіяних у формуванні державно-конфесійних відносин. Науково-дослідницька та інформаційно-аналітична діяльність кафедри спрямована на вивчення та розроблення актуальних проблем державно-конфесійних відносин, зокрема, досвіду державно-конфесійних відносин і державної політики у цій сфері в Росії та у світі, правового становища релігійних організацій, підготовку і розповсюдження відповідної наукової інформації, спеціалізованих аналітичних, інформаційних і навчально-методичних матеріалів, в тому числі шляхом видання журналу «Держава, релігія, Церква у Росії та за кордоном» [2; 1].

Кафедра ж національних і федеративних відносин, в свою чергу, постала з усвідомлення необхідності компетентного забезпечення державної національної політики, зокрема у контексті формування міжнаціональних відносин, а відтак і системної підготовки керівних кадрів у вказаній області, аналізу практичної ситуації, дослідження природи

етнополітичних конфліктів тощо. Викладачі кафедри беруть активну участь у законотворчій роботі з відповідних питань. На базі кафедри існує дисертаційна рада із захисту кандидатських і докторських дисертацій з проблем національних і федеративних відносин [3].

Слід відзначити, що створення подібної структурної одиниці у Національній академії державного управління при Президентіві України певним чином завершило б формування у м. Києві цілісної наукової мережі з питань дослідження різних аспектів питань свободи совісті та відносин держави і церкви із різними спеціалізаціями: Відділення релігієзнавства Інституту філософії ім. Г.С.Сковороди НАН України та Київський національний університет імені Т.Шевченка – із спеціалізацією у дослідженні різних аспектів релігієзнавства; Національний педагогічний університет імені М.Драгоманова – із спеціалізацією у дослідженні питань взаємин між державою та релігійною спільнотою у сфері освіти та НАДУ – із спеціалізацією у проведенні досліджень у сфері державно-управлінських аспектів формування і забезпечення державно-конфесійних відносин.

Висновки і пропозиції. Виходячи з того, що державна політика у сфері державно-конфесійних відносин, а також державна етнонаціональна політика є складовими державної гуманітарної політики, з метою концентрації наукових кадрів у вказаних областях, забезпечення високого рівня досліджень із відповідної проблематики в рамках НАДУ, а також враховуючи відповідний закордонний досвід, пропонується:

1) Утворити при кафедрі соціальної і гуманітарної політики науково-методичний центр з питань державно-конфесійних відносин та державної етнонаціональної політики;

2) До функцій зазначеного Центру віднести:

- забезпечення наукового обґрунтування державної етнонаціональної політики та політики у сфері державно-конфесійних відносин;

- участь у підготовці державних документів стратегічного спрямування, зокрема Щорічних послань Президента України (у частині питань державно-конфесійних відносин та етнополітики);

- участь у вдосконаленні законодавства в сфері міжнаціональних та державно-конфесійних відносин;

- участь у науковому забезпеченні діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади, відповідальних за реалізацію державної політики у сфері міжнаціональних та державно-конфесійних відносин в Україні;

- підготовку наукових рекомендацій органам державної влади щодо недопущення та упередження міжетнічних і міжрелігійних протистоянь;

- підготовку й видання навчально-методичної літератури з питань етнонаціональної політики та державно-конфесійних відносин;

- участь у розробленні та впровадженні у систему освіти програми виховання міжетнічної й міжконфесійної толерантності;

- проведення наукових досліджень у сфері забезпечення свободи совісті, оптимізації державно-конфесійних та міжнаціональних відносин та популяризацію результатів таких досліджень;

- участь у розробленні на основі вивчення й аналізу вітчизняного і закордонного досвіду проектів Концепції розвитку державно-конфесійних відносин в Україні та Концепції державної етнонаціональної політики України;

- участь у підготовці висококваліфікованих кадрів, зокрема шляхом забезпечення їхньої перепідготовки та підвищення їхньої кваліфікації, для реалізації державної політики у вказаних сферах;

- забезпечення викладання в процесі підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців навчальних курсів з питань етнонаціональної політики та державно-конфесійних відносин;

- науково-методичне забезпечення здійснення дисертаційних досліджень із вказаної тематики;

3) Враховуючи фактичне формування в Одеському регіональному інституті державного управління НАДУ наукової школи у галузі досліджень різних аспектів етнонаціональної політики, про що свідчить наявність двох підготовлених і захищених докторських дисертацій з даної проблематики та робота над трьома дисертаціями (одна з яких докторська), розглянути питання формування у рамках кафедри державного управління і місцевого самоврядування ОРІДУ НАДУ відповідної спеціалізації. Така наукова спрямованість, враховуючи особливості поліетнічного Одеського регіону, сприяла б забезпеченню зв'язку між науковими дослідженнями, їх практичною апробацією та подальшим впровадженням у практику роботи відповідних органів державного управління.

Література:

1. Государство, религия, церковь в России и за рубежом [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.migsu.rane.ru/gup/about/divisions/gko/grc>
2. Кафедра государственно-конфессиональных отношений [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.migsu.rane.ru/gup/about/divisions/gko>
3. Кафедра национальных и федеративных отношений [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.igsup.ane.ru/index.php/about/divisions/42-uncategorised/kafedra-nfo/332-istoriya-kafedry>
4. Малиновський В.Я. Словник термінів і понять з державного управління. – Вид. 2. – К.: Центр сприяння інституційному розвитку державної служби, 2005. – 254 с.
5. Постанова Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: "Роль, значення та вплив громадянського суспільства на формування етнонаціональної політики єдності в Україні"» // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/824-19>
6. Проект резолюції круглого столу «Державно-церковні та міжконфесійні відносини в умовах сучасних трансформаційних процесів в Україні» (м. Київ, 13 травня 2015 р.) // Архів автора; Державно-церковні та міжконфесійні відносини в умовах сучасних трансформаційних процесів в Україні // <http://www.academy.gov.ua/?lang=ukr&tip=osn&page=2&tipn=News&newsid=243&PageNumber=1>

THE QUESTION OF SCIENTIFICALLY-METHODICAL PROVIDING OF RESEARCHES IN AREA OF STATE-CHURCH RELATIONS AND ETHNO-NATIONAL POLITICS IN THE SYSTEM OF THE NATIONAL ACADEMY OF PUBLIC ADMINISTRATION, THE PRESIDENT OF UKRAINE

Y. Reshetnikov

Raising of problem. Actuality. Providing and realization state confessional relations, forming and realization of public etnonacional'noy policy is one of important elements of humanitarian policy of the state, and the proper activity of public authorities is part of realization of humanitarian functions of state administration [4, p. 37].

Democratization of public life, claim of ideological and political pluralism not only resulted in the increase of role of religious organizations in life of modern Ukrainian society, but also naturally caused the necessity of abandonment from the previous soviet model of public policy in relation to religion and church, to the search of the new going near the questions of forming and організаційно-правового providing of mutual relations between the state and religious organizations taking into account present world, in particular European, to experience in the field of marked. Consequently, the questions of optimization of state-confessional relations in Ukraine belong to priorities both in activity of public authorities and religious organizations and society. Taking into account marked, questions of adjusting of state-confessional relations are and must in future remain the inalienable constituent of public policy of Ukraine.

The indicated requires determination of optimal model of further development of the indicated complex of relations taking into account home features and realities, that will assist further harmonization of relations between the state and church, and further providing of forming of such model on state-administrative and normatively-legal levels.

Yes, forming of the indicated model causes the necessity of переосмислення of державно-правових aspects of state-confessional relations, development of them new legal base taking into account world experience and practice of realization of rights and freedoms of man, in particular rights on the right of conscience. In this connection objectively there is a requirement in development of new legislative acts with the aim of settlement mutual relations of the state and religious organizations in different spheres. At the same time, for today the conception of development of the marked relations, that had to serve as a pointer for such законотворчої work accepted at state level is absent in Ukraine, would set the vector of improvement of normative base of state-confessional relations.

The marked stipulates the necessity of the proper providing of further scientific researches in the field of state-confessional relations, formulation on the basis of such analysis of suggestions in relation to ways and directions of further perfection and development of complex of the indicated relations in Ukraine taking into account home experience and realities with the aim of providing of effective state administration in the field of indicated.

On the other hand, with the aim of providing of further steady development of the Ukrainian state it is necessary to take into account not only her поліконфесійність but also поліетнічність, that puts on an order-paper the task of the proper scientific providing of forming and further realization of public етнонаціональної policy in Ukraine.

Yes, in opinion of participants of the parliamentary listening on a theme "Role, value and influence of civil society on forming of етнонаціональної politics of unity in Ukraine", that took place on March, 11 in 2015, modern етнонаціональна politics is called to consolidate society by providing of equality of rights for the citizens of Ukraine of all nationalities. On such conditions the problem questions of public етнонаціональної policy need the self-weighted going near development of mechanisms of their decision. Conception of етнонаціональної politics must lean against scientific work of home scientists [5].

Analysis of recent sources and publications. The fundamental principles, methodology, and scientific developments in the field of the study of Church-state relations and ethnic policy in the science of public administration are contained in the works of Ukrainian scientists. Troschinsky, V. Skuratovsky, N. Pyrene, V. Bondarenko, A. Butt, E. Libanova, P. Nadolski, Y. Kalnish, Senyushkina the like. Of Russian scientists in this context it is necessary first to allocate N. Trofimchuka many years head of the Department of religious studies of the Russian Academy of state service under the President of the Russian Federation, which appeared in the structure of the Academy largely due to his efforts, K. V. Kalinin – the inspirer of the reproduction of the Department of national relations in the specified structure of the Academy, V. Y. Zorin. At the same time it is obvious that the process of research on Church-state relations and ethnic policy from the point of view of their public-management aspect far from complete, which causes the need for proper scientific support, in particular for the purpose of further analyzing the specified complex of relations, formulation of scientifically based concept of their development in Ukraine from the point of view of science public administration.

Presentation of the basic material. In the draft resolution of the round table "State-Church and interconfessional relations in the conditions of modern transformational processes in Ukraine", which took place at the National Academy of public administration under the President of Ukraine on 13 may 2015, the event was rightly made a number of recommendations aimed at more effective use of scientific potential of NADU in the process of formation of the state ethno-national policy in the sphere of state-confessional relations, in particular:

- actively involve scientists of the National Academy of public administration under the President of Ukraine for the preparation of state documents strategic directions, including the Annual messages of the President of Ukraine, proceeding from provided by the decree of the

President of Ukraine "issues of reforming the National Academy of public administration under the President of Ukraine" development of the National Academy as a leading research institution in the scientific field "Public administration";

professionals in the field of public administration to take an active part in improving legislation in the sphere of inter-ethnic and Church-state relations taking into account international standards and commitments of Ukraine;

- to establish constructive cooperation and scientific support of activities Central and local Executive authorities responsible for implementation of state policy in the sphere of state-confessional relations in Ukraine;

- to ensure the preparation and publication of educational-methodical literature on the issues of state-confessional relations;

- continue research in the field of freedom of conscience, the optimization of the state-denominational relations; to establish the National Academy of public administration under the President of Ukraine a network of research centres and groups on the issues of state-confessional relations;

specialists of the National Academy, having considered the proposals for further harmonization of Church-state relations, to actively participate in the development based on the study and analysis of domestic and foreign experience of the Concept of development state-confessional relations in Ukraine, as the basis for further improvement of Ukrainian legislation on freedom of conscience and religious organizations;

- to promote the compilation and dissemination of experience of the operation of effective mechanisms to ensure cooperation between the state and the Church, in particular, public councils for cooperation with churches and religious organizations the Central Executive authorities and inter-faith consultative bodies at the regional (city) state administrations;

- to provide teaching in the process of training, retraining and qualification improvement of public servants training courses on Church-state and interconfessional relations;

- to introduce the practice of holding meetings of students of the National Academy of public administration under the President of Ukraine with leaders of religious organizations;

- to enhance the process of interfaith dialogue by holding relevant conferences, round tables, seminars and other scientific events with the participation of religious figures, scientists, representatives of authorities and local self-government, public organizations and the media [6].

It is obvious that these initiatives would contribute to further harmonization of inter-ethnic, Church-state and interdenominational relations in Ukraine, approval of inter-ethnic and inter-religious dialogue and culture of tolerance in society, practical solutions to problematic issues in the sphere of ethnic policy and ensuring the freedom of conscience.

However, the implementation of the assigned tasks objectively require organizational and institutional enforcement, in particular, consolidate the existing scientific potential NADU in this field, specialists on certain issues.

It should be noted that in the structure of the Academy is traditionally an active scientific research on issues of state-confessional relations and ethnic policy. Thus, in particular, during 2001 – 2012 in NAGA according to the results of relevant research have been defended a number of theses on competition of academic degrees of state management on the following subject: "Priorities, ways of realization and perspectives of state policy of Ukraine in the field of religious and Church life" (J. Kalnis, 2001), "managing the process of restitution of Church property in the modern Ukrainian society" (Carpenter, 2002), "the Ways and mechanisms of improving the state-Church relations in Ukraine (on the example of new religious associations)"(V. petrick, 2004), "Mechanisms of interaction between state and Church in Ukraine" (I. Ryabko, 2009), "Public policy towards religion and Church: comparative analysis of Ukrainian and Russian experience" (G. Nebozhuk, 2010), "Institutionalization of state-Church relations in Ukraine: historical and managerial aspects" (V. Javorivsky, 2011), "spirit-oriented interaction between the state and the Ukrainian Orthodox Church" (V. Malyska, 2012), "The

impact of relations between the state and the leading Christian churches to the state-building processes in Ukraine (twentieth and early XXI centuries)" (P. Onischuk).

At the present time on the problems of state-confessional relations in the structure of the NADU performed dissertation research on the following topics: "State-Church relations as an object of state regulation", "Interaction of public authorities and religious communities: the organizational and managerial aspect", "Mechanisms of interaction between the state and the Church in building civil society", "social partnership of Church and state in the field of health in Ukraine", "Social policy of the Church in modern society", "Government policies towards the democratization of religious life in Ukraine", "Theoretical-methodological bases of development of state-Church relations in Ukraine", "Public administration in the system of Church-state relations", "Comparative analysis of global models of state-confessional relations" and others.

Protected dissertation research on various aspects of the state ethno-national policy, in particular: "the Ethnonational dimension of administrative reform in Ukraine (theoretical and methodological analysis)" (P. Nadolsky, 1999), "Public mechanisms of management of ethnic conflict" (Sanushka, 2007), "Mechanisms of realization of state ethnic policy towards national minorities of Ukraine: regional aspect" (I. Popov, 2007) and "State mechanisms for prevention and resolution of ethno-political conflicts" (T. Zaporozhets, 2013); run – "ethno-political conflictology and conceptual modeling of social processes in the conditions transits the public administration system", "Interaction of national minorities with local government" and "the Combination of national priorities and regional specificities as a practical problem of public administration etnonacional development" and others.

At the same time attracts a certain fragmentation of these research that affects their scientific and methodological support, leading to some duplication of subjects of scientific research and the like. It is not only that these research works are performed both in NAGA and in its regional offices, but also that even in the Academy itself such studies are carried out in many departments, including: social and humanitarian policy, public policy and administration political processes, philosophy and methodology of public administration, public administration and management, security, social development, and on the basis of the Institute of public administration and local self-government.

Which raises the question of whether greater concentration of effort to ensure the further improvement of quality of scientific research, the formation of their strategic plan by identifying areas that require careful scientific study and the like.

It should be noted that the experience of such academic concentrations available at the Russian Academy of national economy and state service under the President of the Russian Federation, where the structure of the International Institute of state service and administration Department of the state and confessional relations, and the Institute of state service and personnel management – Department of national and Federative relations.

So, the creation of the Department of state-confessional relations was due to the recognition of the role of religion and religious associations in society, the need for scientific justification of the state policy in the sphere of freedom of conscience and training of highly qualified personnel for the implementation of such policies, ensuring coordination, methodological and information-analytical support of activity of bodies of state power on issues of state-confessional relations and the like. One of the tasks of the Department is to provide refresher training for staff of the authorities involved in the formation of Church-state relations. Research and information-analytical activity of chair is directed on studying and the actual problems of Church-state relations, in particular, the experience of state-confessional relations and state policy in this sphere in Russia and in the world, the legal status of religious organizations, preparation and dissemination of relevant scientific information, specialized analytical, informational and educational materials, including through the publication of the journal "State, religion, Church in Russia and abroad" [2; 1].

Department of national and Federative relations, in turn, arose from the awareness of the need for the competent maintenance of the state national policy, in particular in the context of the

development of interethnic relations, and therefore the system of training of managerial personnel in the specified area of study, study of the nature of ethno-political conflicts and the like. Teachers of the Department take an active part in legislative work on relevant issues. At the Department there is a dissertation Council for defending candidate and doctoral dissertations on national and Federative relations [3].

It should be noted that the creation of such structural units in the National Academy of public administration under the President of Ukraine in a certain way would have completed the formation in Kiev of a holistic scientific network on research on various aspects of freedom of conscience and relations between the state and churches with different specializations: the Department of religious studies of the Institute of philosophy. G. S. Skovoroda of the NAS of Ukraine and Kyiv national University named after T. Shevchenko with specialization in the study of various aspects of religious studies; national pedagogical University named after M. Drahomanov – specialization in the study of the relationship between the state and religious community in education and NADU – specialization in research in public management aspects of the formation and support of state-confessional relations.

The conclusions and suggestions. Based on the fact that the state policy in the sphere of state-confessional relations and state ethno-national policy are components of the state humanitarian policy, with the aim of concentration of scientific personnel in these areas, ensuring a high level of research on relevant issues in the framework of the NADU, as well as appropriate given international experience, it is proposed:

1) to Form the Department of social and humanitarian policy of the scientific-methodical center on the issues of state-confessional relations and state ethnonational policy;

2) In the functions of this Center include:

- providing scientific justification of the state ethno-national policy in the sphere of state-confessional relations;

- participation in the preparation of state documents strategic directions, including the Annual messages of the President of Ukraine (on issues of state-confessional relations and ethnic policy);

- participation in improvement of legislation in the sphere of interethnic and state-confessional relations;

- participation in scientific support activities of Central and local Executive authorities responsible for implementing state policy in the sphere of interethnic and state-confessional relations in Ukraine;

- the provision of scientific advice to public authorities concerning prevention and prevention of inter-ethnic and inter-religious confrontations;

- preparation and publication of educational-methodical literature on the issues of ethnic and national policy and Church-state relations;

- participation in the development and implementation of the education system education programmes of ethnic and religious tolerance;

- carrying out scientific researches in the sphere of ensuring freedom of conscience, the optimization of the state-confessional and inter-ethnic relations and promotion of the results of such research;

- participation in development based on the study and analysis of domestic and foreign experience of design Concepts for the development of state-confessional relations in Ukraine and the concept of the state ethnonational policy of Ukraine;

- participation in the training of highly qualified personnel, in particular by providing retraining and upgrading their skills, to implement the state policy in the mentioned spheres;

- providing teaching in the process of training, retraining and qualification improvement of public servants training courses on ethno-national policy and Church-state relations;

- scientific and methodological support of the implementation of dissertation research on this topic.

3) Given the actual formation of the Odessa regional Institute of public administration NAGA scientific school in the field of research on various aspects of ethno-national policy, as evidenced by the presence of two prepared and defended a doctoral theses on the subject and work on three theses (one PhD), to consider the formation within the Department of public administration and local self-government of the ORIPA NAPA respective specialization. Such scientific orientation, taking into account the peculiarities of multi-ethnic of the Odessa region, to facilitate communication between scientific research, practical testing and subsequent implementation in practice of the relevant bodies of public administration.

References:

1. Gosudarstvo, relygyya, cerkov v Rossyy y za rubezhom [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: <http://www.migsu.rane.ru/gup/about/divisions/gko/grc>
2. Kafedra gosudarstvenno-konfessy`onal`ny`x otnosheny`j [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: <http://www.migsu.rane.ru/gup/about/divisions/gko>
3. Kafedra nacy`onal`ny`x y` federaty`vny`x otnosheny`j [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: <http://www.igsup.ane.ru/index.php/about/divisions/42-uncategorised/kafedra-nfo/332-istoriya-kafedry>
4. Maly`novs`ky`j V.Ya. Slovnny`k terminiv i ponyat` z derzhavnogo upravlinnya. – Vy`d. 2. – K.: Centr spry`yannya insty`tucijnomu rozvy`tku derzhavnoyi sluzhby`, 2005. – 254 s.
5. Postanova Verhovnoyi Rady` Ukrayiny` «Pro Rekomendaciyi parlaments`ky`x sluxan` na temu: "Rol`, znachennya ta vply`v gromadyans`kogo suspil`stva na formuvannya etnonacional`noyi polity`ky` yednosti v Ukrayini"» // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/824-19>
6. Proekt rezolyuciyi kruglogo stolu «Derzhavno-cerkovni ta mizhkonfesijni vidnosy`ny` v umovax suchasny`x transformacijny`x procesiv v Ukrayini» (m. Ky`yiv, 13 travnya 2015 r.) // Arxiv avtora; Derzhavno-cerkovni ta mizhkonfesijni vidnosy`ny` v umovax suchasny`x transformacijny`x procesiv v Ukrayini // <http://www.academy.gov.ua/?lang=ukr&tip=osn&page=2&tipn=News&newsid=243&PageNumber=1>